

DOMOVINA

Izhaja vsaki petek v tednu. — Dopisi naj se izvolijo pošiljati uredništvu in sicer frankirano. — Rokopisi se ne vračajo. — Za inserate se plačuje 50 kr. temeljne pristojbine ter od vsake petite vrste po 10 kr. za vsakokrat; za večje inserate, kakor tudi za mnogokratno inseriranje primerni popust. — Naročnina za celo leto 3 gld., za pol leta 1 gld. 50 kr., za četrt leta 80 kr., katera naj se pošilja: Upravištvu „Domovine“ v Celji.

„Viribus unitis!“

Te besede beró se dandanes lahko tudi v najbornejši koči, kjer koli so še tolikanj premožni, da imajo mati še srebrni goldinar v škrinji ali pa oče v mošnji, ob čegar robu so namreč vtisnjene; bere jih lahko pastir na paši, in drvar v hosti, kmetič na polju in rudar po rudokopih, majer na visokih planinah in mornar, ki ga nosi brza ladja po raznih delih sveta. Če li jih tudi vsak razume? Javalne! Čudovito lepe in krepke so te besede in prav posebno moč imajo pa še zaradi tega, ker so prišle ob nastopu vlade sedanjega našega cesarja Frančiška Jožefa I. prav iz njegovih ust! Časi so bili tedaj viharji — bilo je leta 1848. — in po svetu je nekako še huje vrelo, kakor tu pa tam dandanes. Tedanji cesar Ferdinand I. dober in mehko-srčen vladar, čutil je, da ni več kos homatijam, ki so se po celem Evropi toraj tudi po našem cesarstvu pletle, in odložil je žezlo in krono, da ju sprejme mlajša moč, tedanji 18letni nadvojvoda Frančišek Josip. Le ta je tedaj rekel: „Hočem, toda, „viribus unitis“ t. j. z združenimi močmi“, z mojimi narodi v soglasju, drugače ne! In tako se je tudi zgodilo. Iz tedanjega cvetočega mladenčja vladarja postal je po posebni milosti božji sivolas častitljiv gospodar, pravi knez miru, na kterege se ves svet z največjim spoštovanjem ozira. In čem bolje sveti se mu častitljiva glava v srebrolesem sijaju las, tem tesneje oklepa se svitli vladar svojega gesla „viribus unitis“, dobro vedoč, da mu je to utrdilo omahujočo državo, ki bi se bila leta 1848. kmalo razsula.

„Viribus unitis“ je pa tudi tisti recept, na podlogi kterege bi se dalo sporazumljenje med narodi doseči. Kako li? Združimo se, ne po deželah, temveč po narodnostih! Du-

ševno združeni smo vže sedaj med seboj, tako Slovenci, kakor Nemci, Italijani, Srbi ali Rumunci. Ločijo nas še zemljepisne meje dežel, kjer je slučajno ta ali oni rojen bil in ta omejitve dežel po zgodovinskih in zemljepisnih mejnikih je narodnostnemu razvoju bolj na kvar kakor na prospeh! Ker mejniki že morajo biti, dobro, predstavimo jih tjekaj, kjer se „naše“ v resnici neha in „sosedovo“ pričinja. Pomaknimo na jugu slovenske mejnike globokeje doli v tužno Istro, kakor daleč da prebivajo Slovenci, na zapadu naj se taisti zrcalijo v sinji Adriji in srebropeni Soči, na severu zbrise naj se meja iz atlantov, kjer je vrisana po Karavankah ter naj se prestavi na Gorotan preko deroče Drave do Ziljske doline, Šent Vida in Volšperka, kakor daleč da se sledé Slovenci po teh prijaznih krajih in na zelenm Štajerju tjekaj gori do Špilfelda, v čegar obližji se še čuje milodoneča sladka materna beseda slovenska. Povsod po teh krajih naj bi se postavili krepki, veliki in trdni mejniki iz sivkastega granita, na katerih naj bi bilo z zlatimi črkami vsekano: „Do sem-le je naše!“ Tako bi dobila stara in častitljiva slovenska zemlja novo lice in Slovenci bili bi združeni tudi zemljepisno, kakor smo združeni sedaj le duševno. Vsi skupaj v jedni zemljepisno celotni pokrajini. Ktereji bi se makari lahko reklo „Slovenija“, bi lahko imeli vse svoje, kar je narodu treba, ako hoče duševno živeti in prosperovati, ako neče žalostno izginiti, kar se je mnogobrojnim Slovanom nekda po Pomerskim stanujočim zgodilo. Edino grobovi so še, ki pričajo s svojimi nagrobnimi spominki — s krajevnimi imeni namreč — da je ondi nekda bival slovenski rod, ki je moral žalibože vtoniti v silnem morju nemštva, ne imajoč lastnih šol, ne učnikov, duhovnikov in sodnikov. Mi bi to vse lahko imeli, ako bi bili zemljepisno v jedno pokrajino,

recimo še jedenkrat „Slovenijo“ združeni. Imeli bi lahko svoje velike šole ali v Trstu ali pa v središču slovenstva v Ljubljani; imeli bi lahko v Ljubljani svoje deželno nadsodišče, ktero je za nas sedaj deloma v Gradcu, deloma v Trstu; imeli bi lahko lastnega cesarskega namestnika seveda zopet le v središču dežele v beli Ljubljani, pod čegar vlado bi bili politično združeni, ko smo sedaj tudi v tem oziru, kar je najhuje in za naš narodni razvoj najpogubnejše, razcepljeni na štiri strani, in to na Trst, Ljubljano, Celovec in Gradec.

Kamor toraj pogledaš, povsod nič, kakor škoda, in zakaj? Zato, ker smo razcepljeni, ker nas je nekaj po Istri in na Primorskem in Goriskem in celo na Beneškem, nekaj na Kranjskem, nekaj na Koroškem, nekaj pa na Štajerskem rojenih, če tudi smo sinovi vsi jedne in tiste majke Slave! Proč se starimi mejniki in postavimo si nove, kakor jih zahteva današnji čas, ki nikakor ni neugoden razvoju in razcvitanju narodov, ali umeti ga je treba. Sicer bi pa to ne bilo nič novega; ponavljali so se taki prikazi v zgodovini že večkrat, dežele, da cela kraljestva imajo dandanes čisto druge meje in drugačna imena, kakor so jih imeli svoje dni. Kmetu se navadno očita, da je zabit, toda kedar ga po leti razsušena in kot rog trda kvedrovina žuli, sezuje jo, s konopcom skupaj zveže in čez ramo vrže, ter jo peš dalje kreše. Zakaj bi mi ne odstranili spon, ki nam zabranjujejo prost razvoj, duševno vspeti se tjekaj, kjer so drugi olikani narodi vže zdavnej, ker jim je bila usoda vže od mladih nog mileja, da so bili tudi zemljepisno združeni.

To pa ne velja le o nas Slovencih, temveč tudi o vseh drugih narodnostih. Vsaki posebej naj se ondi iz novega odkažejo in določijo meje, na vidnih krajih pa mejniki postavijo, kjer je

LISTEK.

Poročilo „Savinske podružnice“ o delovanju l. 1895.

„Savinska podružnica“ je najnaporneje delovala leta 1894., da se je na široko ustanovila, dosegla pa je tudi leta 1895. več uspehov.

Preteklo društveno leto je bila glavna skrb odboru, da podružnico postavi na trdne noge, to je, da ji pridobi novih udov in raznih podpor, pa da vse dosedanje naprave ohrani in dobro vzdrž. Ta napor je bil tudi uspešen.

Z veseljem lahko naznanjamo, da se je številu udov izdatno povečalo, namreč za 41. „Savinska podružnica“ šteje sedaj 7 ustanovnikov, 88 pravih in 5 podpornih članov. Izmed novih ustanovnikov smo radostno pozdravili: g. dra. J. Serneca, deželnega poslanca in odvetnika v Celju, g. Norberta Zanierja, veleposestnika v Št. Pavlu in slavno „Gornjegradske posojilnice“ v Mozirju. Hvala jim!

Mnogo izdatnih podpor je prejela podružnica od raznih dobrotnikov, namreč: od slav-

nega okrajnega zastopa gornjegradskega 200 gld., od slavne štajerske hranilnice 100 gld., od slavne posojilnice celjske 50 gld. in gornjegradske 5 gld. Za ta velikodušna darila jim izreka odbor še enkrat najtoplejše zahvalo. Da pa je podružnica prejela tudi od štajerske hranilnice izdatno podporo, ima najbolj zahvaliti g. dra. J. Frischaufa, ki je njen največji pokrovitelj, dobrotnik in prijatelj. Slava in čast mu!

S temi podporami in društvenino je bilo podružnici mogoče poplačati 420 gld. dolga, razen tega pa storiti še marsikaj koristnega, da njeno delovanje ni bilo pasivno.

Leta 1895. je uravnala podružnica pote na Ojstrico in v Turskem žlebu ter napravila novo brv na potu nad slapom pod Rinko. Stare znamenovane pote je prebarvala na Ojstrici, na novo pa zaznamenovala še 6 potov. (Glej „Vestnik“ leta 1895., str. 156. in 189.).

Ker je bil pot skozi Robánov kot na Moličko Planino poškodovan in na mnogih krajih še nevaren, se je obrnila podružnica na akademično sekcijo graško „D. u. Ö. A.-Va“ s pozivom, naj dotični pot do dne 1. julija l. leta popravi, sicer ga boče podružnica sama. Nato je dobila odgovor, da je sekcija odstopila ta pot celjski

sekciji, ki ga popravi; to je tudi storila. S tem je vzela akademična sekcija slovo od naših domačih planin, v katerih je nameravala svoje bombastično razglašene posebne namene izvrševati. Ker se je celjska sekcija mešala v pogrožje „Savinske podružnice“ v Turskem žlebu, je poslala le ta protest na občni zbor „D. u. Ö. A.-Va“ v Solnograd. Več o tem glej „Plan. Vestnik“ str. 141. in 172.—173.

Mnogo opravila je imela podružnica še s Kocbekovo kočjo. Preteklo nenavadno hudo zimo je namreč vihar nanesel snega skozi raze v podstrešje, odtod pa je spomladi moča prilezla tudi v spodnjo sobo. Zato sta morala vodnika kočjo več dni prezračevati ter opravo sušiti. („Plan. Vestnik“ I., str. 92.). Na eni strani se je napravil oporen zid, streha z nova zamašila z mahom, po slemenu pa pribila železna pločevina. Na ta način se je streha toliko popravila, da sneg ne bode najbrže nič več škodoval koči. Tudi oprava se je izdatno pomnožila v koči.

Ob sezoni je bila Kocbekova kočja preskrbljena tudi z živežem. V njej si dobil razne konserve, čaj, kavo, vino, pivo, rum, konjak in sli-vovko, pri pastirju pa mleko. Nekaj časa je kočjo oskrboval vodnik Jurij Planinšek, pozneje

taista skupno v večini in zagotovo, mir med narodnostimi bo takoj tu! Vsi skupaj oklenimo se pa trdno prestola habsburško-lotrinškega, čegar sedanj lastnik vedno deluje na blagor narodnosti svojih po svojem starem geslu „viribus unitis;“ saj je bil on prvi, ki je svoje dni v prestolnem govoru izrekel pomenljive besede: „Mir hočem imeti med svojimi narodi!“ Na ta način dal bi se napraviti mir in dosegla bi se sprava, dosedaj tolikanj potrebna in tako silno pogrešana! Dobro vemo, da se bodo tu pa tam zlasti šovinisti temu programu smejali, toda nič ne de, nikakor bi ne bil napačen, pač pa potreben, ker je vstvarjen na podlogi pravičnosti. Iz novih dežel po narodnostih omejenih stekale naj bi se pa ceste, kakor sedaj na Dunaji, kjer naj bi bilo vrhovno torišče države, sedež cesarja in kralja, kamor naj bi bila vsakemu odprta pot, komur bi se morda godila krivica. Ko bi se tak, recimo federalističen sestav, to je, državno potrebni zavezi res dal izvesti, cesar se pa ob današnjem nemškonoacionalnem šovinizmu pač ni nadjati, imeli bi v Avstriji slovenske, nemške, češke, poljske, rusinske in hrvaške pokrajine, omejene z ozirom na posamezne narodnosti in reci, kar hočeš, prav to bi bil povod, da bi prišli tudi zatiranim Slovkom, Srbom in Rumuncem pod krono sv. Štefana zdihujočim, lepši časi. Kajti, kar bi se dalo izvesti v Avstriji, morala bi vpeljati prej ali kasneje tudi ogerska država in dualizmu bi takoj odklenkalo, na njegovo mesto pa bi stopila zopet mogočna in čvrsta Avstrija na federalističnih tleh stoječa, vsem enako pravična, vsem enako dobra, vsem enako priljubljena. Da se pa to zgodi, iztrebiti bi morali pri nas pred vsem takozvano nemškonoacionalno stranko, ktere težišče je zunaj črno-rumenih državnih mejnikov v Berlinu; na Ogerskem morali bi pa obesiti Košuta, Eötvösa in Ugrona, kajti tile so, ki povsod nemir provzročujejo in razpor sejejo, dobrovedoč, da delajo svojim sosedom, ki njim enako davek plačujejo in fante na vojsko dajejo, krivico.

Tirolski Italijani in Slovenci.

Nedavno so se mej Badenijevo vlado in pa mej nekaterimi južnotirolskimi poslanci vršila pogajanja, pod kakimi pogoji bi tirolski Italijani popustili svojo popustno politiko in zopet prišli v deželni zbor. Ta pogajanja niso imela še vspeha, a dala so mnogo upanja, da se kmalu doseže sporazumljenje in Italijani zopet pridejo v tirolski deželni zbor.

Za nas štajerske Slovence so ta pogajanja posebno zanimiva, ker smo v podobnem položaju. Tudi naši slovenski poslanci so ostavili deželni zbor in to še z vso večjo opravičenostjo, kakor tirolski Italijani. Poslednji imajo svoje srednje šole v Tridentu in celo svoj oddelek namestništva. Italijansko uradovanje je jim tudi popolnoma zagotovljeno bodi si že od strani

državnih ali deželnih uradov. Nam ni znano, da bi tirolski deželni zbor ali pa deželni odbor bil Italijanom kedaj krtil narodno enakopravnost.

Vse drugačen je pa položaj Slovencev. Štajerski deželni zbor in odbor sta vedno, kolikor je bilo v njuji moči, nasprotovala nam Slovincem in ovirala narodni napredek. Ni minulo nobeno zasedanje deželnega zbora, da ne bi bili nemški liberalci in nacioanalci grdili in napadali nas Slovencev. Pri volitvi deželnega odbora so nas popolnoma prezirali. Ko je pa naposled še deželni zbor vse sile napel, da zapreči osnovo dvojezične gimnazije v Celju, pa Slovincem ni drugega ostajalo, kakor zapustiti deželni zbor.

Pod kakimi pogoji pa vstopijo Italijani v deželni zbor? Kakor poročajo časopisi, popustili so zahtevo, da bi se osnoval poseben deželni zbor za italijanski del dežele. Zahtevajo pa, da se osnuje poseben italijanski oddelek deželnega odbora, v katerega delokrog bodo spadale stvari, ki se tičejo italijanskega dela dežele in bode posloval tudi v italijanski, imel pa sedež v Inostu. Zakonito naj se določi, da ima biti namestnik deželnega glavarja Italijan, kateri pa mora dobivati remuneracijo, ko bode ob enem predsednik italijanskega oddelka deželnega odbora. Da pa deželni zbor ne bode mogel kaj skleniti, kar bi bilo v škodo Italijanov v narodnem oziru, naj se osnujejo narodne kurije. Vsem sklepom, ki se tičejo narodnosti, bi morali pritrditi obe kuriji, da dobe veljavo. Deželni zbor bi torej ne mogel na noben način pospeševati ponemčevanja v južnem delu dežele. Deželni šolski svet naj bi se pa razdelil v italijanski in nemški oddelek.

Grof Badeni ni bil naravnost nasproten tem zahtevam in je dal celo razumeti, da bode vlada skušala ustreči željam Italijanov. Morda ne bode dolgo, da se predloži deželnemu zboru vladna predloga, s katero se ustreže Italijanom.

Slovenci bomo pazno zasledovali razvoj te stvari in potem uravnali tudi svoje zahteve. Kar se Italijanom, ki večkrat škilijo čez mejo, dovoli, se tudi nam odrekati ne sme, ko smo vendar bili vedno zvesti habsburški monarhiji. Seveda bode morda treba naše zahteve malo bolj preokrožiti po naših domačih potrebah. Mi namreč še mnogo nimamo, kar je Italijanom že dolgo zagotovljeno. Posebno glede našega šolstva se mora še marsikaj storiti, predno bode sploh kaka pogajanja mogoča. Tako moramo zahtevati, da se na deželni gimnaziji v Ptuiju in pa sadjarski in vinarski šoli v Mariboru dajo večje pravice slovenščini. Ti dve šoli sta namenjeni slovenskemu prebivalstvu, in ne dosegati svojega namena, ker sta nemški. V drugih ozirih bi pa morali pač staviti podobne zahteve, kot jih stavijo tirolski Italijani.

Marsikdo morda poreče, da ni nobenega upanja, da bi se kaj takega dalo doseči. Mi pa nismo tako črnogledni.

Tirolska deželnozborna večina tudi sprva ni hotela o spravi dosti slišati, a sedaj je pa že

prijenljivejša postala. Ravno tako bodo tudi štajerski Nemci prijenljivejši postali, ko se bodo jedenkrat prepričali, da Slovenci kar tako ne pridejo v zbor in da slovenskim poslancem tudi pri volilcih ne morejo izpodkopati tal. Sicer pa jako veliko lahko stori vlada sama. Če pokaže resno voljo, bodo konservativni poslanci in pa zastopniki veleposestva se že dali pridobiti za spravo. Pa tudi nekateri drugi poslanci bi se vladi ne upali kar postaviti po robu. Velika nestrpljivost štajerskih Nemcev prihaja le od tod, ker jih je vlada vedno gladila in podpirala. Če pa bodo videli, da zgoraj vleče druga sapa, bodo takoj mnogo krotkejši. Nekoliko mandatov pa tudi narodni Nemci zgube, ako vlada ves svoj vpliv porabi proti njim. V dolenje štajerskih mestih bodo Nemci le tak dolgo zmagovali, dokler je bodo podpirali državni uradniki, ko pa ta podpora izgine, pa bodo grozno pozebli. Nemške postojanke se tako dan za dnem bolj majejo, ker se vedno bolj po mestih razširja slovenska narodna zavest.

Zato pa nimamo Slovinci nobenega povoda ubupovati, temveč le pogumno vztrajajno, in zmaga bode naposled naša. Sedaj precej se Nemci ne udajo, a to ne sme nas strašiti. Za vsako stvar je treba časa. Pregovor pravi, da tudi Rim ni bil sezidan jeden dan. Tudi nas še čaka morda nekaj hudega dela, predno pridemo do svojega namena, a tem veselejši bode zmaga, čem hujši bode napor in boj.

Celjske novice.

(Podporno društvo za revne dijake dvojezične gimnazije v Celju) imelo je dne 27. t. m. prvi svoj občni zbor. Po pojasnilu g. ravnatelja Glowacki-ja o namenu društva, volil se je odbor in so voljeni Glowacki, Kosi, Bernik, Atteneder, mil. opat Ogradi, dr. J. Vrečko in dr. J. Serbec. — Društvu so takoj pristopili kot ustanovniki in vplačali po 10 gld. gg. opat Ogradi, dr. J. Serbec, Dragotin Hribar in dr. Ivan Dečko. Društveniki pa notar Lovro Baš, dr. J. Hrašovec, dr. S. Hrašovec, Avgust Skočir, Ivan Likar, dr. Hinko Šuklje, F. Šmorancer, Fr. Kranjc, Atteneder, Glowacki, Kosi in Bernik.

(Himen.) Dne 28. maja t. l. poročil se je gosp. dr. Franc Mayer, odvetniški koncipient v Celju, z gospodično Riči Prus iz Konjic. Isti dan ob isti uri poročil se je tudi g. dr. Josip Kotnik, c. kr. sodni pristav v Ložu, z gospodično Fini Prus iz Konjic. Obe gospodični nevesti ste iz znane rodoljubne hiše in hčeri pokojnega konjiškega prvoboritelja. Mladim poročencem kličemo na mnogaja leta v sreči in zadovoljstvu!

(K nadsodišču v Gradec) poklican je začasno v službovanje g. deželnosodni svetnik dr. Emanuel Eminger iz Celja.

(„Celjski Sokol“) priredi meseca junija (dan se bo pozneje naznanil) izlet v Vojnik, kjer bo „ljudska veselica“ enaka lanskej. Lani so se „Sokoli“ izleta udeležili v precejšnjem številu,

pa pastir. Za kočjo so darovali g. Simon Kukec, pivovarnar v Žalcu, 100 steklenic piva, g. Fr. Roblek in g. J. Hausenbichler v Žalcu pa vsaki po 2 steklenici izborne slivovke. Vsem blagim dobrotnikom se izreka najtoplejša zahvala.

Pohištvo v koči se je zavarovalo za 200 gld. Podružnični načelnik je kočjo trikrat nadzoroval ter našel vse v lepem redu. Obiskalo jo je 1895. leta 76 turistov, ki so plačali pristojbin 27 gld., za živež pa 30 gld. 58 kr.

Od knezoškofjskega oskrbnistva v Gornjem Gradu je dobila podružnica dovoljenje, da sme rabiti grajščinsko lovsko kočjo na Raduhi. Vanjo je položila 2 žimnici, 4 odeje, najpotrebnejšo posodo in spominsko knjigo. Turiste, pohajajoče Raduho pa opozarjamo, naj se pri svojih izletih natančno drže lovskih in gozdarskih predpisov, kakor zahteva dotični lastnik. Za dobrovoljno prepustitev kočje se izreka premil. g. knezoškofu dru. Missiji in njegovemu oskrbniku v Gornjem Gradu najpristrčnejša zahvala.

Od dne 22. do 30. jan. 1895. leta se je vršil v Gradcu tečaj za gorske vodnike, prirejen od „Ö. T.-Ca“. Graška sekcija tega plan. društva je ponudila najprijaznejše, da vzprejme 5 vodnikov „Slov. plan. društva“ brezplačno v tečaj.

Udeležil se je tega tečaja vodnik Anton Pečovnik v Lučah, kateremu je dala podružnica za vožnjo posebno podporo, vse drugo pa je dobil v Gradcu od sekcije „Ö. T.-Ca“, katera bodi še enkrat na tej prijaznosti iskreno zahvaljena.

Minolo leto se je podružnici tudi posrečilo urediti vodništvo. Slavno c. kr. okrajno glavarstvo v Celju je potrdilo po preteku enega leta novi, po podružnici izdelani cenovnik za gorske vodnike ter pooblastilo nove vodnike, namreč: Alojza Lončarja in Franca Paherja v Mozirju, Jurja Planinška in Antona Pečovnika v Lučah ter Blaža Plaznika v Solčavi. Prvotno prošnjo podružnice oziroma osrednjega odbora „Slov. plan. društva“ je zavrglo glavarstvo z odlokom, da mora vsaki vodnik sam prositi za potrjenje. Nato je doposlala podružnica vsem vodnikom kolkova o prošnjo, da so jo podpisali in vložili pri c. kr. glavarstvu, katero je potem zares vse vodnike avtorizovalo. S tem je končno urejeno vse vodništvo po naših planinah.

Slavno c. kr. okr. glavarstvo je potrdilo tudi novi cenovnik za jed in pijačo v Kocbekovi koči.

Stalni odbor za pospeševanje prometa tujcev po avstrijskih planinskih deželah v Gradcu

se je obrnil do podružnice, da bi sestavila kratak popis „Sav. planin“ ter primernih letovišč. Podružnični načelnik je na to opisal „Savinske planine“ ter Mozirje in Gornji Grad. Podružnica je tudi dala napraviti klišee o Mozirju, slavno uredništvo „Dom in Sveta“ pa je prepustilo klišee o Gornjem Gradu, za kar mu izrekamo najtoplejšo zahvalo. — Isti odbor je poslal tudi več izvodov knjižice „Hotelordnung“, katero je odbor razdelil med gostilničarje. Nekateri so se že podvrgli dotičnemu redu, in to bode le njim samim v korist, ker se bodo brezplačno priporočali potujočemu občinstvu.

Osrednji odbor je pooblastil podružničnega načelnika, da si ogleda nadvojvode Ivana jama v Hudi Luknji, ker je njen lastnik g. I. Virod prosil podpore za napravo električne svečave. Vsled slabega gmotnega stanja in raznih nujnejših drugih del osrednji odbor za zdaj ni mogel uslišati dotične prošnje.

Podružnica je razpoložila spominske knjige pri nadvojvode Ivana jami v Hudi Luknji, v gostilnici g. I. Žmavca na Ljubnem in pri č. g. župniku v Št. Joštu na Kozjaku. Nakupila je več gorskih palic, ki so v Lučah in v Kocbekovi

letos ne smemo zaostati. Pokažimo svoj napredek. Saj se je letos sprejelo dokaj novih udov, vsi si naj o pravem času priskrbijo obleko.

(„Studentenheim“) se je Celjanom proti njih volji čisto drugače razvil, kakor so si ga s kraja mislili. Mogočen nemški „Bollwerk“ bi moral biti po mislih pametnih roditeljev, v katerem bi se odgojeval, ohranjeval in tudi umetno ustvarjal toli potrebni nemško misleči naraščaj. Zdaj pa bo ta spaka čisto navaden „penzionat“, v katerega se bodo — kakor pravijo pravila — vsprejemali samo dijaki „nemške narodnosti“. Ker se dozda še ni oglašil neumnež, ki bi hotel službe ravnatelja, so tudi v tem oziru spremenili svoj prvotni načrt. Ravnatelj bo sedaj po glasu pravil, kakov profesor višje gimnazije. Dijaki bodo morali grozne svote in sicer seveda „monatlich vorhinein“ plačevati: 30 gld. in več na mesec; in pri tem se jim ne bodo niti srajce gladile, samo prale se jim bodo. Srajce bode vsak moral imeti 9, robcev 18, potem nekaj hlač, par čevljev, vsak svoje milo, svoj glavnik, 12 nogavic in seveda grozno pristopnost za nemško-narodne nazore. Vse to natanko predpisujejo pravila. To bo draga „cirenga“. No, pa saj ne bo nič iz tega. Dandanes noben dijak pri najboljši obitelji ne plačuje čez 20 gld. na mesec in je boljše shranjen, kakor bode v „Studentenheimu“, kjer niti šivilje ne bode imel, če se mu bo srajca raztrgala. Oh, oh, kako ste se osmešili Celjani s svojim „Studentenheimom“.

(Premiranje in licenciranje bikov v Celji.) V soboto, dne 23. majnika t. l. bilo je v Celji premiranje in licenciranje bikov. Vkljub slabemu vremenu prignalo se je 65 bikov. Na nagradah razdelil je okr. odbor 140 gld. Državno nagrado po 35 gld. dobil je gosp. dvorni svetovalec Konrad Vasič na Lanofu, za najlepšega bika. Daljne nagrade dobili so Mihal Zupanc in Blaž Urlep v Št. Jurij vsaki po 15 gld. Martin Apoteker v Šmartnem, Jože Jošt v Lipovcu, Andr. Goričar v Novicerkvi, Andr. Šribar v Grižah in Jurij Pospah v Petrovčah vsaki po 10 gld.; Janez Pisanec v Kalobji, Martin Kos v Vel. Pirešici, Gašper Kač v Petrovčah, Franc Antloga v Gotovljah in Franc Klinar na Ložnici po 5 gld.

(Kakor gospod, tako hlapec — kakor profesor tako učenec.) Nek profesor celjske gimnazije prav dobro poje „Wacht am Rhein“, njegovi učenci ga pa lepo posnemajo v navdušenje za Germanijo. Kakor Tevton v tevtoburškem gozdu planili so zadnjič na nekega slovenskega dijaka v železniškem vozu in kričali na ves glas „Nieder mit den Windischen“. Gospodu ravnatelju Končniku je ta dogodek gotovo znan; on bo to gotovo smatral najbrž samo kot „unschuldiges Vergnügen“, kakor ima sploh navado, braniti potomce nekdanjih prebivalcev tevtoburške hoste (2), pred silno hudobnimi Slovenci (2).

(Porotne obravnave v Celji.) Dne 26. maja t. l. imel se je pred porotniki zagovarjati radi tatvine Alojzij Schweiger. Zatožba, katero je zastopal drž. pravdnik dr. Galle, se glasi, da je

obdolženec dne 28. januarja t. l. ob priliki ženitovanja pri posestniku Blaž Cerjaku prilastil si listnico s 500 gld. Zatoženec se zagovarja, da listnice ni zmagnil, temveč jo našel na mostovžu in da je bilo notri le 400 gld. Porotniki so stavljeno jim vprašanje glede tatvine potrdili in sodni dvor je pod predsedstvom predsednika Ullepitscha obdolženca radi raznih okolnosti, obsodil le na 18 mesecev težke ječe. — Pri drugi obravnavi stala je pred sodiščem 31 let stara dekla Terezija Stih radi detomora. Dne 14. februarja t. l. porodila je zatožena deklica, katera je živela. Otrok pa je ni razveselil in sklenila ga je udušiti. Položi mu roko na usta in ga tako zaduši. Ko je bilo dete mrtvo zakopala ga je v vinogradu in zavalila kamen na gomilo. Zatožena obstoji vse, porotniki potrdijo jednoglasno stavljeno jim vprašanje in sodišče obsodi zatoženko na 3½ leta težke ječe. (Dalje prih.)

Spodnje-štajerske novice.

(Podružnica sv. Cirila in Metoda) v Žalcu zboruje dne 4. junija 1896 ob polu 4. uri popoldne v prostorih g. Hausenbichlerja v Žalcu. Dne 7. junija ob 4. uri popoldne pa zboruje podružnica za Veliko Pirešico v gostilni g. Fran Reherja v Pernovem.

(Volični shod) imel je preteklo nedeljo č. g. državni poslanec dr. Lavoslav Gregorec na Ponkvi ob južni železnici. Shod bil je dobro obiskan in je izrekel svojemu poslancu zaupnico.

(V Šmarji pri Jelšah) vrši se dne 9. junija 1896 premiranje in licenciranje bikov.

(V kamnolomu pri sv. Rozaliji občina Št. Jurij na j. ž.) so našli delavci dne 20. t. m. več metrov globoko pod zemljo, v sredini pečine, kovinsko ploščo „pleh“ kake tri palce široko, omenjenega železa je drug konec ostal še v obdelanem kamenu, ki je namenjen, kakor mislim, še k stavbi „Narodnega doma“ v Celji. Kako in kdaj je prišlo omenjeno železo tako globoko v zemljo, in še celo v sredino skale je v resnici uganjka? Dobro bi bilo, da bi si to ogledal kak strokovnjak.

(Sadje in vinorejsko društvo za šoštanjski okraj Št. Ilj p. Velenje) priredi pouk o zelenem cepljenju ameriških trt. Podučeval bo potovalni učitelj gosp. Ivan Bele in sicer v Šmartnem na Paki dne 29. maja ob 4. uri popoldan pri g. M. Pirtovšku; v Št. Ilju pri Gradiču dne 30. maja ob 10. uri popoldan v društvenih nasadih in ob 2. uri popoldan v Zabrdih pri županu in v Št. Andražu nad Polzelo dne 31. maja ob 3. uri popoldan. Prijatelje vinorejstva prijazno vabi se tega podučevanja udeležiti na čelnistvo sadje in vinorejskega društva za šoštanjski okraj.

(Iz Solčave.) Dne 17. t. m. bil je pretep med našimi fanti; jeden je smrtno ranjen. Žalostno je to za naš lep kraj in naše pošteno ljudstvo. Pa ta grozni „šnops“ urinil se je tako med mladino, da se bojimo še hujšega, če se ne

naredi konec vsemu žganjepitju. — Pošto dobimo. Glede dvojezičnega pečata pa se še ni nič ukrenilo. Mrzlo je mrzlo pri nas, glede odločnosti. Ljudje vendar premalo čitajo in je to posledica njih nebržnosti.

(Loka pri Zidanemmostu.) Dne 21. t. m. vršila se je volitev novega župana za občino Loko. Izvoljen je bil od 17 oddanih glasov s 16 to petokrat za župana gospod Anton Kajtna, posestnik v Loki. Dokaz temu, da je razven svojega glasa, jednoglasno županom bil izvoljen, je njegovo pošteno ravnanje in priljubljenost pri občinstvu. Zaradi njegovega poštenega obnašanja in priljubljenosti pri občinstvu kličemo mu na mnogaje leta!

(V Loki pri Trbovljah) pokradli so v noči od 25.—26. t. m. neznani lopovi krčmarju Fran Dimniku okrog 80 gld. Uzmovičem bili so odnosi v hiši precej znani, ker so tatvino izvršili brez kakega napora.

(Vabilo) na veselico, katero priredi ormoška čitalnica dne 31. majnika 1896, v svojih prostorih. Vspored: A. Izbiralka. Veseloigra v treh dejanjih s petjem. B. Petje. C. Prosta zabava in ples. Začetek točno ob polu 8. uri zvečer. Vstopnina: sedeži 30 kr., stojišča 20 kr., za kmete 10 kr. Ker se čisti dohodek uporabi v dobrodelno svrhu, se preplačila hvaležno sprejemajo.

(Iz Ljutomeru.) Učiteljsko društvo v Ljutomeru praznovalo bode 25letnico svojega obstanka dne 11. junija t. l. in sicer po sledečem vspredu: a) Maša za rajne ude. b) Slavnostno zborovanje. c) Banket. d) Prosta zabava s petjem. Pesmi stoječe na dnevnem redu, kakor obče natančni vspredu se še javi.

(Na Cvenu pri Ljutomeru) se je ustanovila meteorološka opazovalna postaja; vodi jo nadučitelj g. F. Pušenjak. — Izmed štajerskih učiteljev so napravili letos v Ljubljani ti-le izpit učne vsposobljenosti. Ivan Vrščaj v Ljutomeru za meščanske šole, za ljudske šole pa: A. Šabec na Humu, gospica M. Sucher v Trbovljah in gospica T. Ravnikar v Stranich.

(Ribnica na Pohorju.) V noči od 21. do 22. majnika so tatovi vlomili v cerkveno blagajnico podružne cerkve sv. Lenarda, a k sreči ni bilo ne novčiča v blagajnici, in s potrtim srcem je moral odhajati zločinec. Čud, da se ni lotil keliha, ki je bil v presvetišči. Naši orožniki so kaj dobri, katerim se bode kmalu posrečilo tatu priti na sled. Na sumu sta dva ničvredneža ali je bil N. Obronek, katerega se vse prime, koder hodi, ali pa je bil neki nepoznan tujec iz Erdejskega, ki je beračil prejšnji dan po Ribnici, pa menda se mu beračija ni dobro obnesla.

(Odlikovanje našega rojaka.) Nikola I. knez črnogorski, je sprejel njemu poklonjeno „Slovensko pesmarico“ Vekoslava Vaupotiča in zapovedal, da se hrani v njegovej privatni knjižnici ter se je zahvalil z velelaskavim pismom za dar skladatelju.

(Na shodu štajerskih učiteljev v Gradcu) bilo je čez 1000 udeležencev navzočih. Učitelj

koči hribolazcem na razpolaganje, dvema vodnikoma pa je priskrbela nova nahrbtnika.

Posebno skrb je imela podružnica do knjižnice, katero je popolnila z vsemi knjigami in spisi o Savinskih planinah. Osrednji odbor „Ö. T.-Ca“ na Dunaju je posodil več dragocenih knjig, iz katerih so se prepisali vsi spisi o naših planinah. Tudi nove podobe domačih planin je kupila podružnica. Tako si je oskrbela vse slovstvo o Savinskih planinah ter poslej ne bode treba za knjižnico nobenih večjih stroškov. Knjižnica šteje sedaj 143 knjig in spisov, 25 zemljevidov, 25 panoram, 1 album slik, 173 fotografij in 1 šestilo za panorame. Za knjižnico so darovali: g. Miha Kos 4 ponatiske članka „Aus den Sannthaler Alpen“, g. Ivan Lipold 8 knjig „D. u. Ö. A.-Va“, g. stotnik Skočir 6 zemljevidov, g. Dragotin Hribar v Celju 9 knjig razne vsebine za knjižnico Kocbekove koč, ki šteje 16 knjig in spisov. Vsem darovateljem priskrba hvala.

Podružnica je ud „Ö. T.-Ca“, naročena pa je na „Mittheilungen des D. u. Ö. A.-V.“.

Leta 1895. je prejela podružnica 147 dopisov, odposlala jih 308 ter razposlala 58 letnih poročil. Odborove seje so bile dne 13. marnja, 9. maja in 31. decembra; občni zbor pa dne 25.

avgusta v Žalcu (glej „Plan. Vestnik“ str. 139). Na občnem zboru je bil sprejet predlog, naj podružnica nabira poseben fond za zgradbo koč na Okrešlju (glej „poziv“ v „Plan. Vestniku“ str. 158). Ta fond znaša zdaj 4875 gld. Največ so darovali mozirski strelci, namreč 30 gld. Vsem darovalcem se izreka priskrba zahvala!

Tudi na slovstvenem polju je podružnica nekaj storila. Načelnik je spisal za „Plan. Vestnik“ več spisov, poročil in novic, v II. letnem poročilu životopis častnega člana gosp. dra. J. Frischaufa, v „Öst. Touristen-Zeitung“ je opisoval „Slov. plan. društvo“ in priobčil članek „Belathal-Konj“.

Da bi se podkrepilo zanimanje za izlete, jih je priredila podružnica na Ojstrico, Goro Oljko, k Sv. Križu, na Vransko in k Sv. Joštu. Teh izletov se je udeležilo še povoljno število članov. Celodanski izleti pa se bodo v bodoče prirejali le na občno željo, a ne v praznike in nedeljo razen ako bode prilika, da se izletniki skupno udeležijo službe božje.

Izleta „Slov. plan. društva“ na Sv. Višarje sta se udeležila 2 člana, pri slovesni otvoritvi Vodnikove koč na Velem Polju je zastopal podružnico njen načelnik.

Osrednjemu odboru „Slov. plan. društva“ se ima podružnica šo posebe prav iskreno zahvaliti, da je prepustil prispevek za „Plan. Vestnik“ in izkupilo za „Vodnika“ ter ji preskrbel napise in barvo.

Naposled je še poročati o delovanju „cestnega odbora Savinske podružnice“, kateri si je namenil zgraditi cesto od Solčave do Logarjeve doline. — Meseca januarja leta 1895. je vložil ta odbor prošnjo na štajersko hranilnico radi podpore: na vlogo pa ni došel noben odgovor. Na enako prošnjo je odgovoril osrednji odbor „D. u. O. A.-Va“ v Gradcu, da nima za to cesto nič denarja na razpolaganje. Meseca decembra leta 1895. je odpravil odbor obširno prošnjo na vis. deželni zbor, naj bi on zgradil cesto za znesek 5630 gld. Prošnja se je poslala tiskana tudi vsem drugim plan. društvom in vsem deželnim poslancem. Tej peticiji so se pridružile tudi občine gornjegrajskega okraja, njega okrajni zastop, „Štaj. plan. društvo“ in osrednji odbor „Ö. T.-Ca“. Deželni zbor jo je za zdaj rešil s tem, da je naročil deželnemu odboru, naj preišče stvar in v prihodnjem zborovanju poroča o njej.

Hórvatek je v svojem jako obširnem in temeljitom govoru, ki je trajal 1 in pol ure, pojasneval pretni položaj učiteljstva ter je končno nasvetoval resolucijo, v kateri so vse tirjatve učiteljstva kratko pa jedrnatno in odločno navedene. Ta resolucija sprejela se je jednoglasno.

Druge slovenske novice.

(Podiranje zgodovinske hiše.) V Ljubljani sedaj podirajo Ravnikarjevo (Permetovo) hišo v Špitalskih ulicah. Ta hiša je jako stara. Bila je lastnina Volbenka Poža, ki je l. 1520. in 1522. županoval v Ljubljani. Leta 1562. je pa v tej hiši bival slovenski pisatelj in luteranski prepovednik Primož Trubar. Gotiški oboki v pritličju pričajo, da je tu stala domača kapela.

(Povozil je) v Ljubljani Franc Sila, kočijaš upravitelja ljubljanske limarne Sterberga, dragona Franca Pencu, ki je bil prišel z remontno komisijo v Ljubljano. Nepredvidni kočijaš se je sam ovadil sodišču.

(Samomora.) V Ljubljani si je dne 20. maja t. l. vrat prerezala šestdesetletna Marija Baudek. Ze dolgo je tožila, da jo boli glava. V sled te bolezni se jej je menda bila zmešala pamet. — Dne 18. maja se je pa ustrelil 21letni Jarnej Cvelbar iz Imenij pri Št. Jerneju. Uzrok samomoru je bil strah pred kaznijo. Dne 23. maja bi se bil imel zagovarjati radi goljufije in poboja.

(Nezgode.) Železniški delavec M. Rauscher je dne 20. t. m. nesel v Ljubljani z dvema tovarisema težek zaboj čez železniški tir. Ko je stopil na sino, mu je izpodletelo. Zaboj mu je padel na trebuh in ga tako nevarno poškodoval, da so ga morali odnesti v bolnico. — Pred nekaterimi dnevi vozil se je France Homec, posestnik iz Mengša z nekaterimi fanti. Konj se je splašil, Homec je skočil tako nesrečno z voza, da je takoj mrtev obležal. — V Svibnem se je dne 5. t. m. hudo poškodoval neki posestnik. Hotel je ustreliti domačega psa. Ko ustrelil, se puška razpoči in mu roko močno poškoduje. — Dne 19. maja je najstarejši Karol Pugelj se opoludne skozi okno splazil v parni mlin v Strugah, da nabrusi na mlinskem brusu pipec, katerega si je kupil za 4 kr. Deček je prišel preblizu vretena. Odtrgalo mu je jedno roko, butalo ž njim ob zid, da ga je vsega zmečkalo. Kmalu potem pride mlinar in da stroj ustavi. Deček je bil še malo živ. Župnik ga je še del v sveto olje in podelil mu papežev blagoslov.

(Temeljni kamen za kranjsko gimnazijo) položili so dne 18. maja. Navzoči so bili župan Šavnik, vodja Hubad, občinska svetovalec Dolenc in Pavšler ter gimnazijski katehet Perne.

(Na Vačah pri Litiji) zabodel je na binkoštni ponedeljek nek čez 30 let stari fant družega 19letnega, kateri se je takoj mrtev zgrudil.

(V Litiji) so že blizu 14 dni kontomacirane svinje nekega dolenjskega kupca, koje je pokupil v okraju Št. Jurij ob južni železnici in mu je jedna med potjo poginila, vsled česa sklepa jo ok. živ. zdravnik in dež. živ. zdravnik, da je kuga.

(Mestna hranilnica v Radoljici.) Deželna vlada za Kranjsko je z ukrepom z dne 18. maja 1896 št. 7465, pravila mestne hranilnice v Radoljici odobrila. Kakor čujemo, prične ta svoje poslovanje že z dnem 15. junija 1896. leta.

(Fužina se je podrla.) V nedeljo se je podrla v Kropi spodnja fužina. Škode je več tisoč. Da se je to primerilo v delavnik, bilo bi zasulo kaci 30 ljudij. Valjači za železo ostali so nepoškodovani. Fužina je bila že stara in lanske potres jo je bil pa še razrukal.

(Toča na Gorenjskem.) Dne 16. t. m. je na Gorenjskem v Gorjah in nekaterih drugih krajih pobila toča. Posebno veliko škode je pri sadju.

(Sneg v maju.) Dne 21. maja je sneg pobelil do podnožja hribe v Rožni dolini na Koroškem. Padel je v nekaterih krajih debel sneg in polomil tudi mnogo drevja. V Beli peči na Gorenjskem je pa dne 23. maja palo skoro meter na debelo snega, ki je vse rastlinstvo uničil.

(Požari.) Dne 14. maja je pogorelo poslopje Josipa Mirta v Češnjici v krškem okraju. Škode je 1100 gld. Zažgala je menda štiriletna domača hči. — Dne 8. maja je pogorela bajtarju F. Bla-

žicu v Striholčah pri Velikovu na Koroškem hiša. Škoda je velika. — Dne 11. maja je pogorela hiša z gospodarskim poslopjem kinetu Talianu v Loncovu ob Pohrčah na Koroškem. Zažgal je sedemleten fant z žvepljenkami. — Dne 16. maja je gorelo v Mlinskem Grabnu pri Velikovu. Zažgal je dvanajstletni fant, ki je požigal neko travo blizu skednja.

(V Sodražici na Kranjskem) ustanovila se je nova posojilnica dne 17. t. m. — S poslovanjem prične takoj po registriranju. Ravnateljem je izvoljen g. Jakob Lovrenčič, trgovec in posestnik; njegovim namestnikom g. deželni poslanec Primož Pakiž. Načelnikom nadzorstva pa prečastiti gospod župnik Jože Voglar.

(Zgubljen župan.) Janez Škrbec, župan v Starem trgu pri Ložu na Kranjskem, je pred kakimi štirimi tedni odšel od doma in se ni domov povrnil. Jeden teden je bil v dolenjskih toplicah. Kam je potem šel, se ne ve. Znabiti se mu je pripetila kaka nesreča.

(Nova orožniška postaja) se osnuje z dne 1. junija v Škocijanu na Kranjskem.

(Huda nevihta) je bila dne 21. maja okrog Cerknega na Primorskem. V nekaterih krajih je palo toliko toče, da je bilo videti, kakor bi bil sneg pobelil.

(Strela) je udarila dne 16. t. m. v kozolec nekega kmeta v Novi Oselici na Kranjskem. Pogorel je tudi poleg kozolca stoječi hlev. Hišo so s težavo rešili. Škode je okrog 800 gld.

(Nova krivica.) Nadučitelj Fisk v Malti na Koroškem je premeščen v Podgrad, čisto slovenski kraj. Slovenski ne zna nobene besede in podučuje naj slovenske otroke. Vidi se, da gošpodom v Celovcu ni na tem, da bi se Slovenci v šolah zares kaj naučili, temveč samo, da bi Slovence ponemčili. To se pa jim več ne posreči.

(Shod katoliškega in gospodarskega društva na Koroškem.) Dne 10. maja je to društvo imelo shod v Kopatečah pod Stermcem. Šlo se je bilo kaci 500 ljudij. Župnik g. Gabron je predsedoval, g. Kandut je govoril o vzgoji v zmišlu Slomškovih naukov. Shod je v dveh resolucijah izrekel, da Slovenci koroški obžalujejo, da se v deželno bolnico niso vpeljale za postrežnice usmiljene sestre. Oprekajo namene volilnega reda za deželni zbor, ker se zaradi nepravilnega razdeljenja volilnih okrajev ne bode mogoče posluževati volilne pravice. Obžalujejo, da se deželni zbor ni izrekel za vpeljavo veronauka na višji realki v Celovcu. Zbrani Slovenci se zahvaljujejo knezoškofu za predloge, katere je stavil v deželnem zboru kmetom v korist, slovenskim poslancem pa, da se na Dunaju tako odločno potegujejo za pravice koroških Slovencev.

(V Št. Jakobu v Rožni dolini na Koroškem) zborovala je v ponedeljek dne 25. t. m. podružnica sv. Cirila in Metoda. Zborovanje je bilo prav dobro obiskano. Glavno družbo zastopal je gosp. Dragotin Hribar iz Celja, kateri je zbranim v dveh lepih in jedrnatih govorih pojasnil pomen šole, pomen družbe in vspeh prave šole. Volil se je ves poprejšni odbor in izbrala tudi zastopnika za glavni zbor, ki bode letos kje na Koroškem.

(Nemški nacijonanci na Koroškem.) Nemškonarodna stranka se na Koroškem že jako resno pripravlja za bodoče volitve. Sklicuje jako pridno shode. Celo Schönerer je že bil prišel na jeden shod na Koroško. Liberalci se narodnim Nemcem nikjer nič več ne ustavljajo.

(Vladna avtoriteta) na Primorskem pri Italijanih malo velja. Skoro vselej naposled le vlada prijenja. To se je videlo tudi pri volitvi volilnih mož v Malem Lošnju. Predsednik volilni komisiji, tamošnji župan, je prečital navodilo za volitev samo v italijanščini. Neki volilec je zahteval, naj se prečita tudi v hrvaščini, ker on italijanščine ne razume. Župan pa ni hotel tej zahtevi ustreči, dasi je zahteval to tudi vladni komisar. Ko je vladni komisar sam hotel prečitati navodilo v hrvaščini, so vsi člani komisije odšli iz dvorane. Vladni komisar je tekel za njimi, jih pregovoril, da so se povrnil, obetajoč jim, da se čitanje v hrvaščini opusti. Tako so Italijani strahovali vladnega komisarja. Taki dogodki pač ne povzdigujejo vladne veljave. Italijani bi pa nikakor ne bili tako predrzni, da ne vedo,

da imajo goreče zagovornike pri namestništvu v Trstu.

(Jednakopravnost v deželnem zboru ister-skem.) Neka italijanska deputacija je bila pri grofu Badeniju in se pritoževala, da Slovani govore v deželnem zboru slovanski. Grof Badeni ji je rekel, da se mu ta pritožba ne zdi opravičena. Šele potem bi mogli Italijani zahtevati, da Slovani slovanski ne govorijo, ko bi sami govorili v nemščini, ki je neutralna v Istri. Če pa Italijani govorijo italijanski, smejo Slovani slovanski, ker sta oba jezika jednakopravna. Italijanski listi so zaradi tega odgovora zagnali velik hrup in stvar tako zasukali, da hoče grof Badeni vpeljati nemščino za poslovni jezik istrskega deželnega zbora.

(Hrv. slov. veterinarsko društvo na Dunaji) izbralo si je na VI. redovitej seji dne 15. maja t. l. sledeči odbor: Predsednik: Engelmann Edmund. Podpredsednik: Kunštek Vilko. Tajnik: Rechat Ivan. Blagajnik: Aichmayer Ivan. Knjižničar: Tepež Oskar. Odb. namestnik: Horak Franjo. Vsi slušatelji zdravilstva za živino.

Druge avstrijske novice.

(Feldcajgmajster baron Kuhn.) Dne 26. maja t. l. umrl je po daljšem bolehanju za kapjo, jeden najslavnejših avstrijskih vojskovodij v Strassoldu na Primorskem. Franc baron Kuhn je bil rojen dne 25. junija 1817 v Prostejevu na Moravskem kot sin nekega majorja, kateri se je udeležil vseh vojska od 1792.—1813. leta. Kuhn je obiskoval vojaško akademijo v Dunajskem Novem mestu in je 1837. leta kot poročnik vstopil k 1. pešpolku. Leta 1839. so ga prestavili k generalnemu štabu in 1843. leta je postal nadporočnik. Leta 1848. je bil v raznih boj h v Italiji in se odlikoval povsod s svojo hrabrostjo in vojno izvedenostjo. Za njegove zasluge v raznih bitkah je bil odlikovan z redom Marije Terezije, redom železne krone III. vrste in imenovan za stotnika in cesar mu je izrekel svojo Najvišjo pohvalo. Leta 1848. je bil tudi v nekaterih bojih na Laškem, potem je pa prišel na Oggersko, pred Komorn. To leto je že postal major in 1853. leta ga je cesar povzdignil v barona in imenoval ga podpolkovnika, l. 1856. pa za polkovnika. Vojne 1859. l. se je udeležil kot načelnik generalnega štaba II. vojske. Bil je napravil načrt za to vojno, a generali niso poslušali njegovih svetov in posledica temu je bila, da se je vojna tako neugodno iztekla za Avstrijo. Po bitki pri Solferini je bil imenovan poveljnikom brigade na južnem Tirolskem in je Rocca d'Anfo v neki vihar ni noči bil preskrbel z živežem in strelivom. Po vojni je postal poveljnik 17. pešpolka, kateri polk je pozneje imel njegovo ime. Leta 1862. je postal generalni major. Leta 1866. je Kuhn branil z veliko spretnostjo južno Tirolsko. Z razmeroma malim številom vojakov je zabil, da sovražnik ni zasel niti jednega kraja v deželi. Dve njegovi polbrigadi ste pa vedno bili v sovražnikovi deželi in jo vznemirjali. To vojno delo Kuhnovo spada mej najslavnejša dela v avstrijski vojni zgodovini. V avgustu tega leta je bil imenovan podmaršalom in komanderjem reda Marije Terezije, v oktobru pa deželnim vrhovnim poveljnikom na Tirolskem in imejtelju 17. pešpolka. Leta 1868. je bil imenovan vojnim ministrom in je preosnoval avstrijsko vojsko. L. 1873. je postal feldcajgmajster. Leta 1874. je dal demisijo kot vojni minister in cesar mu je ob tej priložnosti podelil veliki križ reda sv. Štefana. Potem je Kuhn prišel za zapovedujočega generala v Gradec, kjer je ostal, dokler ni bil 1888. odstavljen iz dejanske službe. Dve leti poprej je bil Kuhn imenovan še velikim kancelarjem reda Marije Terezije. Ko se je feldcajgmajster bil poslovil od tretjega voja v Gradcu, bili so častniki priredili sijajno ovacijo. Kuhn je bil občno omikan mož. Deloval je tudi na slovstvenem polju. Njegovo delo o vojevanju po gorah je prevedeno v skoro vse evropske jezike. Zanimal se je za nevojaške znanosti in se je v tem jako ločil od mnogih stanovskih tovarišev. Vojake 17. pešpolka, vrle Kranjce je pa ves čas jako čislal. V vojaški službi je pa bil jako strog in natančen. V nekaterih višjih krogih pa ni bil posebno priljubljen, ker ni bil vaju komu se prikupovati in je tudi

o visokih osebah naravnost povedal svoje mnenje. Za Radeckim je bil Kuhn gotovo najspretnější general v avstrijski vojski v tem stoletju.

(Državni zbor) se je poslednje dni pečal z vredenjem novega zemljišnega katastra. Sklenil je pri tem, da se zemljiški davek poniža za dva in pol milijona, dočim je vlada hotela zemljiški davek znižati samo za poldrugi milijon.

(Volitve v delegacijo.) Te dni je zbornica poslancev volila člane za avstrijsko delegacijo. Pri tej volitvi volijo poslanci vsake dežele zase. Na Štajerskem voljena sta za delegata Forcher in grof Wurmbbrand, namestnikom pa Scala. Slovence so torej popolnoma prezrli. Vsekako bi se bilo spodobilo, da bi vsaj za namestnika bili volili Slovenca. Za Koroško je voljen delegat Steinwender, namestnikom Kirschner, za Kranjsko delegat Klun, namestnikom Višnkar, za Istro delegat Rizzi, namestnikom dr. Laginja, za Goriško delegat dr. Gregorčič, namestnikom knez Hohenlohe, za Trst delegat Luzatto in Burgstaller namestnikom. Pri volitvi za Istro je pri enakem številu glasov odločil žreb. Žreb je tudi odločil pri volitvi delegatov za doleno Avstrijo. Sreča je bila protisemitom mila, kajti vsi trije delegati in namestnik so njih stranke.

(Volitev dunajskih podžupanov.) Dne 22. maja so na Dunaju volili podžupana. Prvim podžupanom je voljen dr. Lueger. V svojem govoru je dr. Lueger po izvolitvi naglašal, da hoče vse svoje moči posvečevati mestu v korist. Podpiral bode župana zlasti v finančnih vprašanjih. Občinski red dunajski je jako pomanjkljiv in se mora premeniti, da vlada ne bode tako lahko mogla omejevati občinske samouprave. On bode delal z vsemi silami na to, da se odpravi mestni svet. Uradnikom se pa mora dati tak upliv in delokrog, kakor jim po njih stanu gre. Protisemitje žele močen magistrat, pa tudi močen občinski zbor. Sedaj mestni svet delovanje obeh ovira. Občinski volilni red mora se tako premeniti, da bodo volili vsi sloji prebivalstva. Drugim podžupanom je bil voljen dr. Neumayr. Ta je pa v svojem govoru posebno naglašal, da bode deloval na to, da se ohrani nemški značaj Dunaju. On želi, da se nikoli več kaj tacega ne prigodi, kakor se je bilo v lani, ko so nekateri dunajski poslanci pomagali Celje odtujiti nemškemu rodu. On se bode vedno potegoval za svobodno šolo in nemškonarodno vzgojo mladine, katera naj se posebno varuje z nemštvom ne vjemajočega se židovskega vpliva. — Govor drugega podžupana nam pač kaže, da bode na Dunaju vlekla precej nemškonarodna sapa. Dunajski Slovani tudi od sedanjega mestnega zastopa nimajo ničesa pričakovati. Naravnost čudno se nam je zdelo, da je dr. Neumayr celjsko vprašanje omenjal, ker ta stvar pač nima prav nič opraviti z dunajsko mestno upravo.

(Osnova okrožnega sodišča v Trutnovem.) Pravosodni minister je odgovarjajoč na dotično interpelacijo rekel, da vlada trdno namerava v Trutnovu osnovati okrožno sodišče. Vlada bode pa vse prenosne sodišča na Češkem predložila deželni zboru, da izreče svoja mnenja. Osnuje se na Češkem namreč še več okrožnih in okrajnih sodišč. Ravno tako se bode postopalo tudi glede snovanja novih sodišč v drugih deželah. Najglavnejša stvar je pa minister zamolčal, namreč, če se vlada misli držati mnenja deželnih zborov. V tem tiči jedro vsega vprašanja.

(Ogerska tisočletnica.) Vzlic vsem reklamam, ni obisk madjarske razstave nič kaj posebnega. 50.000 obiskovalcev ni niti ob nedeljah. Razposlali so na tisoče vstopnic zastonj, silno znižali vožnjo po železnicah, da celo zastonj dele listke za vožnjo v Budimpešto, a vse nič ne pomaga. Posebno Slovakov in Rumunov ne morejo pripraviti, da bi šli gledati madjarsko razstavo. Toliko je vže sedaj gotovo, da bode pri razstavi grozna zguba. — V Požunu je mesto odredilo, da ima biti ob slavnosti tisočletnice razsvetljava. Mestna uprava je zastonj delila sveče. Vzlic temu je bilo mnogo oken temnih. Madjarski pobalini so potem pobijali nerazsvetljena okna, ker so jih neki madjarski gospodje bili v ta namen napojili.

(Ogersko upravno sodišče.) Oggerska vlada je bila predložila oggerski zbornici načrt zakona

o osnovi oggerskega upravnega sodišča. To sodišče bi bilo popolnoma neodvisno od vlade. Baš to je pa, kar ne ugaja opoziciji, zlasti skrajni levici. Opozicija misli, da načrt ne daje nobenega jamstva, da bi nova uprava, ki bi bila nezavisna od vlade, tudi služila madjarski državni ideji. Iz tega je vidno, da oggerski opoziciji ni prav nič za pravico. Tudi boj proti vladi jej ni resen. Vlada in skrajna levica ste tako v neki zvezi. Kar si vladni pristaši ne upajo povedati, za to pa najdejo Košutovce. Seveda sodišče bi ne moglo tako prezirati zakonov, kakor jih vlada in utegnili bi se le kdaj pripetiti, da bi sodniki priznali Slovanom kako pravico. Gospodje od skrajne levice le predobro vedo, da Madjari ne postopajo zakonito, zato pa imajo strah pred nezavisnim upravnim sodiščem. Najbrž bodo z dolgimi govori stvar preprečili, kot so bili o svojem času reformo uprave.

(Povišanje uradniških plač v Bosni.) Tudi v Bosni mislijo povišati uradniške plače. Povišanje se bode ravnalo skoro popolnoma po načrtu, ki je predložil avstrijskemu državnemu zboru. Plača uradnikov 5. in 6. razreda se bode v Bosni nižje odmerila nego v Avstriji. Priklade bodo pa bosenski uradniki večje dobivali nego avstrijski. Ker se v avstrijskem državnem zboru povišanje plač še tako hitro ne dovoli, bodo morda bosenski uradniki prej dobili večje plače, ker v Bosni ni postavodajalnega zbora, ki bi stvar mogel kaj zavirati. Deželna vlada bode kar davke povišala, da sredstva dobi. Če bodo mogli Bošnjaki višje davke zmagovati, no to se ne bode vprašalo. Pritožiti se Bošnjaki tudi nimajo nikjer. Najžalostnejše je pa, da dežela še za visoke plače, dobiva največ le slabe uradnike.

Ogled po širnem svetu.

(Kronanje ruskega carja in carice.) V torek je bilo v Moskvi v Uspenskega cerkvi slovesno kronanje ruskega carja in carice. K tej slavnosti došli so zastopniki iz vse Rusije. Zastopani so bili vsi narodi in vse vere obširne ruske države. Ob tej priliki so v Moskvi velike narodne slavnosti, kakršnih ni nikjer več na svetu. Poslale pa so tudi vse države sveta svoje zastopnike. O tem lepem prazniku Rusov in starodavnem običaju kronanja spregovorimo kasneje.

(Tako je prav.) Nemški državni kancelar hotel je okoli Podšbrada na Češkem nakupiti nekaj posestev, a nikdo ni hotel češkega posestva prodati Nemcu. Slovenci naj v tem oziru posnemajo naše severne brate Čeha.

(Krščanski socializem v Nemčiji.) Nemškemu cesarju krščanski socializem ne ugaja. V nekem govoru se je naravnost izrekel proti temu, da se duhovniki vtikajo v politiko. Nemškoliberalni listi v Avstriji so zaradi tega za nemškega cesarja polni hvale. Sedaj je pa pruska vlada izdala neki ukaz, da imajo vsa protisemitska društva poslati sezname svojih udov. Vlada hoče vedeti, kateri državni uradniki so pri teh društvih, ki nasprotujejo vladni politiki. Duhovščina katoliška in protestantska se pa ne misli dosti ozirati na besede nemškega cesarja, temveč hoče nadaljevati svoje krščanskosocialno delovanje. Uradniki se bodo pa že morali odtegniti krščanskemu socializmu.

(Položaj na Kreti) se je jako poostiril. Dne 17. maja je neki turški vojak umoril krščanskega žandarja v Vamosu. Kristjansko prebivalstvo je to jako razkačilo. Obkolilo je turške posadke. Ladija, ki je pripeljala novih vojakov, jih ni mogla izkrcati, ker so oboroženi kristjani je čakali na obrežji. Ustrelila je nekajkrat s topovi, potem pa zopet odplula. Po vsej Kreti vlada velika razburjenost.

(Klanje na Kreti.) Na otoku Kreta je prikloplo sovražstvo mej Kristjani in Turki do vrhunca. Turki ropajo po vsem otoku in more kristjane. Umorjena sta kavasa (policaja) grškega in angleškega konzulata. Rusija, Angleška in Grška odposlale so več vojnih ladij na Kreto. To klanje so posledica prizanesljivosti velevlavstij proti Turčiji ob klanju kristjanov v Armeniji. Da velevlavstvi tedaj niso odjenjale, dokler se krivi Turki niso ostro kaznovali, bi se na Kreti nove grozovitosti niti dogodile ne bile.

(Angleži — tepeni.) Tudi Angleži nimajo sreče v Afriki, kakor Italijani ne. Sudanci so je hudo naklestili. Egipčanski vojaki so grozno bežali, ko so je napali Sudanci. Angleški častniki so je z revolverji zadrževali. Ustavile so je šele čete, ki so prišle na pomoč, ki so z orožjem ustavile bežanje. Večina egipčanskih vojakov je bila kar pometala puške in zbežala, ko je zagledala sovražnika. Kaj sedaj store Angleži, se ne ve. Nekateri mislijo, da popuste bojevanje, drugi pa pravijo, da pripeljejo vojakov iz Indije.

Dopisi.

Iz Braslovč. Dne 19. t. m. imela je šolska mladina braslovška in polzelska s svojimi učitelji in šolskimi prijatelji majnikov izlet na Oljsko goro. Ob 10. uri daroval je preč. gospod Franc Pečnik, katehet braslovški sv. mašo, pri kateri so peli učenci obeh šol skupno. Po sv. opravi so dobili otroci kruha in vina. Potem pričelo so se raznovrstne igre. Kazale so se tudi gore in kraji, katerih je iz te gore veliko videti. Vrstilo se je petje zdaj jedne, zdaj druge šole in pa deklamacije razne vsebine.

Opoldne pogostili so se otroci zopet s kruhom, klobasami in vinom. Da se pa tudi odrasla mladina ni dolgočasila, skrbel je braslovški godbeni klub za par poskočnih. Vršilo se je vse v najlepšem redu. Predno smo odšli, je mali dečko deklamoval „Cesarsko pesem“. Na to se je iz več sto grl oglasila naša stara, a vedno lepa, navdušujoča: „Bog ohrani!“

Prijatelji in podporniki učeče se mladine blagovolili so darovati izdatne svote, da so se otroci tako dobro pogostili. Ostal pa je še precejšnji znesek, kateri se bode vporabil za kruh ubogim šolskim otrokom.

Vsem blagim dobrotnikom bodi izrečena tukaj najsrčnejša zahvala.

Iz Šentjerneja pri Konjicah. Znano je čitateljem „Domovine“, kakšna žalost je zavladala po celi šentjernejski župniji dne 15. grudnia lanskega leta, ko nam je veliki zvon naznanil, da so nas zapustili naš preblagi dušni pastir Fr. Pinter in se preselili v večnost. Blizo 27 let so župnikovali pri nas zadovoljni, v lepi zastopnosti in ljubezni z nami, kar je pričalo obilno ihtenje farmanov na dan njihovega pogreba. Zdaj smo bili popolnoma zapuščeni brez dušnega pastirja celo zimo, in smo morali prositi službe božje po sosednih cerkvah. Toraj se ni čuditi, da je med tem časom ob nedeljah in praznikih ostal marsikateri brez službe božje.

Pa saj je vse spremenljivo na svetu, tako se je tudi to spremenilo in še celo veliko na bolje kakor smo se nadjali. Celih petnajst tednov smo zdihovali in Boga prosili, kakor pravični v stari zavezi, naj bi nam kmalo zopet poslal novega dušnega pastirja, konečno bili smo vendar vslišani. Kakšno veselje nas je navdajalo, ko smo izvedeli, da so se blagovolili oglasiti za našo župnijo p. č. g. J. Valenčak. Pa še večje veselje nas je prešinjalo, ko smo jih na Cvetno nedeljo prvokrat zagledali pred oltarjem opravljati presveto daritev. Seveda posebne slovesnosti takrat nismo imeli, ker ni bil čas primeren za to, ali ljudstva je vendar bila cerkev natlačena, da že davno poprej ne tako. Vse je na novo oživelo; še celo narava nam je pospeševala naše veselje, posebno zdaj, ko je nastopil preveseli Marijin mesec maj. Razvidno je iz tega, kako vneti za vse dobro so naš novi g. župnik. Preskrbeli so nam šmarnice Mariji na čast, kar še do zdaj nihče ne pomni v naši cerkvi, za kar jim bode na tem mestu izrečena najsrčnejša zahvala. Že na predvečer prvega maja so nam zvonovi naznanjali, da se ima prihodnji dan nekaj nenavadnega vršiti. In res, že na vse zgodaj hitelo je ljudstvo v cerkev, kakor ob nedeljah, pozdravljat nebeško Kraljico, kar se tudi ponavlja zdaj vsaki dan. Kako so prijazni v občevanju z nami, kako goreč pridigar in spovednik da so, mi ni treba omeniti, samo to rečem, da ponosni smo s takim g. župnikom, za kar bode hvala Bogu in pa njim, da so blagovolili postati naš dušni pastir.

Bog daj, da bi le mnogo let, zdravi in veseli delovali v vinogradu Gospodovem, v čast božjo in izveličanje sebe in nas njim izročenih

ovčic, da bi bili zadovoljni z nami, kakor smo mi z njim, potem se smemo nadjati, da nas ne bojo zapustili poprej, dokler nas smrt ne razloči.

Od Velikenedelje. (Feuerwehr). Zadnji pondeljek sem se nasitil nemškega „komenderanja“ in „sem pa to šibanja“. Že pred poldnem zagledal sem na črni tabli, ki visi pri g¹ Goricanu in pri mihovskem „rihtarju“, napis s kredom: „Heute nachmittag um 5 Uhr Übung und Spritzen-einführung“. Popoldne pa sem gledal, kako da to društvo napreduje, ker se še niti obračati, niti korakati ne zna. Ako g. Herschitz (???) komandira njegov „front“ obračajo se fantje ko mlinska kolesa. Pač velja o njih pregovor: „Kamor ga porineš tam ostane“. Omenjeni g. Herschitz, ki je nekdanj po gimnazijskih klopih hlače trgal in se z drugimi dijaki navduševal za sveto slovensko stvar, mora si veliko prizadevati s „šibanjem“. Že mene so skoraj roke bolele od samega gledanja. Pa še celo nemški ne zna, a slovenski govoriti noče. Debeli gospod „rihtar“ in grajščinski oskrbnik sta zmirom nad njim vpila, naj nemški „komandera“ in slovenski „erklera“. Vselej je to le z jezo storil, kar ima popolnoma prav. Mi pošteni Slovenci ne rabimo pri svojih društvih nikdar nemščine, zakaj bi toraj ti velikonedeljski „Urgermani“, katerih zibelj je tekla na slovenski zemlji, katerih jezik bil je do sedaj slovenski, a nakrat so kimati začeli, se posluževali slovenščine in slovenski „erklerali“, menim zato ker nemški ne znajo, razven dveh, a pri teh nista tolsti „rihtar“ in mladoletni preklicani odpadnik, g. Hrzič (!!!)

Kaj še naj poročam? Prosil bodem raje častite gg. duhovnike in učitelje, da delujejo, da se odstrani to društvo. Vas g. Škvorc in g. Gorican in sploh vse, ki čutijo, da jim bije v prsih slovensko srce, posebno pa vas drakšelske želarje in viničarje, ki mnogokrat nimate, da bi si soli kupili, a teh 20 novcev lahko plačate, da izstopite iz tega društva in ga, ako vas teh borih 20 novcev v žepu tišči, s slovenskim gasilnim društvom zamenate.

Narodno-gospodarske novice.

Nekaj o hmelju.

Mislím, da marsikateremu slovenskemu hmeljarju ustrežem, če na tem mestu, o sedanjem položaju hmeljske trgovine in o stanju nove rastline, spregovorim nekaj besed.

Pri nas na Štajerskem leži od lanskega pridelka še kakih 1000—2000 metercentov hmelja, ki nam bo najbrž ostal star in neprodan, kar je za kmetijstvo hud udarec, posebno če pomislimo, da so bile hmeljske cene že tudi v jeseni zelo slabe.

Nič bolje in še celo mnogo slabše se godi hmeljarjem po drugod. Iz vseh krajev, koder se hmelj prideluje, se sliši le godrnjanje in tožbe, da se za hmelj več toliko ne skupi, kolikor znašajo pridelovalni stroški in da bo najbolje, hmeljišča opustiti ter namesto hmelja pridelovati kaj drugega. V Ameriki, na Angleškem in Ruskem, koder so bile hmeljske cene primeroma še slabše nego pri nas, so zares že mnogo hmeljišč uničili in sicer po nekaterih angleških pokrajinah 10%, v Ameriki celo po 10 do 30%. — Nasprotno so pa po nekaterih krajih, posebno tam, koder se fino in dobro blago prideluje, zopet mnogo na novo nasadili. Iz tega se vidi, da se dobro, fino blago še vedno izplača in da prav za prav le tisti hmeljerejci trpijo zgubo, ki nimajo prave zemlje za hmelj ali pa, da ne znajo pridelka dobro spraviti. To naj tudi za slovenske hmeljerejce velja, in mislim, da tisti, ki bo imel dobro, lepo blago, bo s hmeljem še vedno boljše izhajal, kakor s kakim drugim poljskim pridelkom; kdor pa nima za hmelj ugodne zemlje ali kdor misli, da so za pivo tudi smeti dobre, tisti naj se pa le rajši s čim drugim peča.

Kakor se poroča iz vseh delov sveta, so pivovarne povsod za dalje časa (za 1—2 leti) s hmeljem založene in se torej ni čuditi, če za ogromne množine, ki še pri kmetovalcih ležé, nikdo ne mara. Neki ameriški hmeljski trgovec je zračunal, da ima sama Amerika sedaj še okoli 250.000 metercentov hmelja in ker ga na leto le komaj 139.185 metercentov potrebuje, se

vidi, da jim bo v Ameriki še vedno ostajalo hmelja, če bi tudi v letu 1896. ne zrastle niti rožice. Da bi se v prihodnje iz Evrope v Ameriko ne mogel več hmelj uvažati, je trgovec Wilbur, ki ima pri vladi mnogo upliva, sprožil misel, da naj bi se od piva, ki je varjeno iz domačega t. j. iz ameriškega hmelja, le po jeden dolar davka od barela pobiralo, in od piva, ki se iz tujega t. j. evropskega hmelja varí, pa po dva dolarja.

Ravno tako tudi na Angleškem ne vedo, kaj bodo počeli, če bo nova letina izpadla le količkaj dobro. Angleški hmeljerejci si hočejo posebno s tem pomagati, da bodo v prihodnje kolikor največ mogoče le dobro in fino blago pridelovali, ker so se prepričali, da slabega hmelja nikdo ne kupi. V ta namen gnojijo hmeljišča le z umetnim gnojem.

Na angleško hmeljsko trgovino tudi to letos kaj slabo upliva, da prihajajo iz Amerike neprenehoma velikanske pošiljave, ki potem polnijo posebno londonska skladišča. Na angleških trgih se giblje cena od 1 do 3 funte šterlingov za angleški stot, toraj povprečno okoli 12 do 36 gld. za 50 kg.

Na Nemškem so zaloge še tudi velike; v samem Norimbergu je še okoli 10.000 do 12.000 vreč, ki tudi po znižanih cenah 15 do 30 mark to je 9 do 18 gld. za 50 kg. ne morejo najti kupcev.

V Rusiji je še kacic 1500 do 2000 mtrct. neprodanega hmelja in bi ga ljudje oddali za vsako ceno, če bi le kdo hotel kupiti. V zadnjem času so ga pokupili tam židje nekaj vagonov po 1 rubelj za pud, to je po 1 gld. 30 kr. za 16 kg., tako da ubogim ljudem za hmelj skoraj nič ne ostane. — Ruska vlada se neprehoma trudi, kmetu pomagati, kolikor in kjer le more. Kakor se iz zanesljivega vira sliši, name-rava še to poletje zgraditi po celi državi 15 do 20 velikih hmeljskih sušilnic in skladišč na državne stroške, kjer se bo potem hmelj pravilno sušil in zveplenil. Na ta način se misli zboljšati blagu kakovost, kar bo za tamošnje hmeljarstvo velike vrednosti. Mimogrede naj omenim, da so ruski hmeljerejci skoraj izključno le češki naselniki, ki so v teku 20—30 let velikanske goščave spremenili v lepo polje in velike vasi. Torej nam tudi v tem oziru bratje Čehi kažejo, kaj se doseže z delavnostjo in dobro voljo. Žateški hmelj slovi kot najboljši na svetu, vendar je pa letos okoli Žatca še več nego 2000 mtrct. neprodanih, četudi bi ga lastniki prodali radi po 45—60 gld. za 50 kg.

V Galiciji, kjer se jako fini hmelj prideluje, ki še skoraj nikoli ni ostal, ga imajo letos še kakih 1000 mtrct. Ker pa gališki hmeljerejci niso kmetje, ampak skoraj izključno le plemiči in bogati grajščaki, toraj jih tudi tako hudo ne zadene, če jim hmelj ostane. Gališki kmet naj je Poljak ali Rusin je žalibog še tako neveden, da ne zapopade nikakoršnega napredka, kar je kriva v prvi vrsti vlada, ki gališkim Slovanom nikakoršnega poduka ne privoščí, drugič „voditelji naroda“, kakor se nazivajo tamošnji plemiči sami, ki so prav za prav — z malimi izjemami — le sebičneži, in tretjič židje, ki ubogi narod na vse mogoče in nemogoče načine sesajo. — Ni toraj čuda, če se vsako leto sto in sto rodbin preseli v Ameriko; posestva pridejo pa večidel v židovske roke.

Kamor se torej ozremo, ne vidimo nič ve selega in je sedaj le vprašanje, kaj nam bo prinesla prihodnost. Bati se je, da tudi letos ne bo veliko bolje, kakor je bilo lani. Letošnja spomlad je večidel le mokra in mrzla, kar je krivo, da se po svetu pije malo piva in če bo tudi poletje tako neugodno za pivovarje, potem pač ni misliti, da bi se hmelj dal spraviti dobro v denar. Največ bo pa seveda vendarle od nove letine odvisno. Če bi Amerika, Anglija in Nemčija pridelale malo hmelja, potem je lahko mogoče, da se za nas povrnejo zopet dobri časi.

Kolikor se je dalo do sedaj videti, je hmeljska rastlina po celem svetu čvrsta in zdrava in je zima nikjer ni poškodovala. Skoraj iz vseh krajev se poroča, da nove trtice veselo rastejo in da se ovijajo že precej visoko po drogih. Le v nekaterih angleških in ameriških okrajih se je že pokazalo precej mrčesa; tudi se sliši o

neki bolezní, vsled katere mlado listje orujavi in odpade.

Kakor razmere kažejo, nam bližnja prihodnost menda ne bo posebno prijazna, pa vendar bi ne bilo prav, če bi že naprej obupali. Pravi hmeljar mora imeti tudi pogum in se ne sme ustrašiti pred vsako malenkostjo. Ako je bilo dobro tedaj, ko se je dobilo za 1 kilo 2 do 3 gld., naj bo dobro tudi tedaj, kadar se komaj 50 ali 20 kr. dobi za 1 kilo. Gotovo pa je, da pridejo zopet boljša leta, ki bodo zopet vse poravnala. Te misli so tudi premeteni ameriški trgovci, ki so v zadnjem času od marsikatega kmeta ves njegov hmeljski pridelek kupili za pet let naprej in sicer tako, da je cena za prvo leto 6 do 7 centimov za funt, in potem vsako naslednje leto po jeden centim več. Prvo leto okoli 32 gld. za 100 kg. in potem vsako leto 2—3 gld. dražje.

Toraj le z veseljem in pogumom na delo, saj že pregovor pravi: „Pomagaj si sam in Bog ti bode pomagal!“

(Žrebata) se morajo dovolj gibati, drugače ne vzrasto lepi konji. Žrebe v hlevu ne sme biti privezano, da more tekati semtertja. Poleg tega se pa morajo žrebata tudi vsak dan zunaj puščati, da letajo. Najbolje je, če se ima zato posebno ograjo. Če se pri tekanju žrebe spoti ali če se je skopalo, naj se ne pusti zunaj na vetru, ker se bi prehladilo. Dene naj se hitro v hlev in obriše s slamo.

(Palice za fižolj) se morajo vselej omajiti, če se na njih pušča lub, se za njim rede razni škodljivi mrčesi. Če se preiščejo stare neomajene palce, najde se za lubom mnogo jajčic in bub.

(Napolnjenje sodov.) Če se rabi za prilivanje v sode, da so vedno polni, novo vino, biti že mora toliko dozorelo, da je čisto, in da se pri večji gorkoti več ne skali.

(Čiščenje sodov.) Če hočejo sode očistiti, vlije se vanje do tretjine vode, in v vodo dene 1/2 do 1 kilo živega apna, kakor je velik sod. Ko se apno raztopi, se sod zamaši in kota semtertja. Apnena voda vzame nase ves duh in nečistost. Seveda se sodi morajo potem še dobro izplahniti s čisto vodo.

(Pletje lanu.) Lan počasi raste, zato se pa na njivi rad širi plevel. Zaradi tega je neobhodno potrebno, da se lan pleve. Treba je pa plevel s korenino izrjavati, ne pa le odtrgati.

(Smrkavost konj) se je pokazala na Dolenskem. Zanesli so jo cigani s Hrvaškega. Dne 25. aprila so bili v Bučko na semenj cigani prignali dosti konj. Živinozdravnik Weigler našel je mej ciganskimi konji tri smrkave, in odredil, da se vsi ciganski konji odženo leskovškemu konjaču v opazovanje. Nekateri cigani so skozi gnečo ušli s svojimi konji, nekateri so tudi poprej bili že konje prodali. Drugi so pa radi ali neradi konje odgnali v Leskovec. Drugi dan so pobili tri konje, ki so bili vsi smrkavi. Te dni so pa na povelje kranjske deželne vlade v sporazumljenju s hrvaško vlado, pobili vse ciganske konje razen štirih. Prizadeti cigani, ki so bili prišli k temu pobijanju, so žalostno gledali, kako se vničuje njih premoženje. Odškodnine ne dobe nobene, ker so se že konji toliko bili zajedli. Pobitih konj ni bil nobeden zdrav. Nekateri so bili smrkavi, vsi so pa imeli razne bolezni na pljučah, kar bodi v svarilo kmetovalcem, naj ne kupujejo od ciganov konj.

(Redek ptič.) Dne 21. maja je Janez Sever v lovu Franca Pocka pri Brezovici blizu Ljubljane ustrelil v naših krajih silo redkega ptiča plešca (beloglavega jastreba). Meril je od glave do repa poldrugi meter, razprostrte perute so pa merile dva in pol metra.

(Poginole ovce.) Slednje leto ženo ovčerejci iz podgrajskega, sežanskega, postojnskega in bistrškega okraja na Nanos ovce na pašo. Dne 17. maja gnali so skozi Senožeče kakih 400 ovac iz podgrajskega okraja. Ko so prišli na pašnik Gaberh, se je vsul mrzel dež s sodro. Utrujene, lačne in ostržene ovce so kar cepale. V vsem jih je 91 poginilo. Ostale ovce so se drugi dan na solncu okrepčale in odgnali so jih na Nanos.

Književnost.

(Šaljivi Slovenec.) Zbirka najboljših kratkočasnic iz vseh stanov. Nabral in izdal Anton Brezovnik. Druga povsem predelana in za polovico pomnožena izdaja. Ljubljana 1896. Natisnila in založila Ig. pl. Kleinmayr & Fed. Bamberg. Str. 308. Cena 90 kr., po pošti 10 kr. več. Prva izdaja te knjige se je občinstvu tako prikupila, da je bila vsa zaloga v kratkem razprodana. Ustrezaje želji, izrečeni z mnogih strani, in z ozirom na vedno povpraševanje po tej knjigi, se je priredila nova izdaja. Ta druga, v jezikovnem oziru vzgledna izdaja je povsem predelana, vrh tega pa izdatno pomnožena. Zbiratelj je imel jako srečno roko, kajti izbral je zgolj dobre anekdote, osoljene s pravim humorjem, tako, da bo knjigo vsakdo z veseljem čital. Anekdote so vzete iz otroškega, iz dijaškega, iz lovskega, iz vojaškega, iz kmetškega in meščanskega življenja, dalje iz krčmarskega, obrtnega in trgovskega, duhovskega, zdravniškega in pravdniskega, iz kratka, iz vseh stanov. priobčene pa so tudi še razne druge dovtipne smešnice. Knjiga je jako lično natisnjena in opremljena, cena pa tako nizka, da si jo lahko vsakdo omisli. Priporočamo to zbirko humorja prav toplo vsem prijateljem zdrave šale.

(Popis tamburaških partitur) pošilja na zahtevo poštne prosto g. A. Gutschy, stud. med. v Zagrebu.

Razne stvari.

(Vstrelil se je) major 24. pešpolka, Franc Putz v Levovu, ker se je bal, da bi zblaznil. Može je bil že v resnici blazen, ko je segel po revolver, kajti pameten človek ne vničuje lastnega življenja za nobeno ceno in pod nikako pretvezo.

(Suša na Španskem.) Na Španskem vlada velika suša. Kmetje se boje, da letos ničesar ne pridelajo. Na Španskem že žanjejo v maju in juniju. Kruh se je po deželi že zelo podražil. Primanjkuje že vode. Vlada je izdala oklic na prebivalstvo, naj nikar ne troši po nepotrebnem vode pri pomivanju in pranju.

(Razmere v Srbiji.) Če tudi smo že v maju, vendar srbski žandarji še niso dobili plače za marcij. Da morejo živeti, so pri oderuhih zastavili plačo, katero jim je država na dolgu.

(Zanimivo svidenje.) Ko je novi italijanski minister Gianturro bil te dni v Turinu, so mu vseučiliški profesorji priredili banket. Bili so pri banketu vsi profesorji, samo najslavnejšega je manjkalo. Prišel ni, ker je pred leti, ko se je sedanj minister poganjal za neko mesto na neapolskem vseučilišču, ga vrgel pri izpitu.

(Boj s tihotapci.) Dne 3. t. m. je pri vasi Nječna Strana v južni Dalmaciji finančna straža zasledila 35 tihotapev. Začel se je med finančnimi stražniki in tihotapci hud boj. Finančnim stražnikom so prišli na pomoč žandarji iz Toborja. Žandarski stražmojster in vodja sta bila ustreljena, več finančnih stražnikov pa ranjenih. Tihotapci so ušli čez črnogorsko mejo in seboj odnesli svoje ranjence. Stvar se je izročila črnogorskim oblastvam. Črnogorska vlada je obljubila, da bode poizvedovala po teh tihotapcih, in jih bodo kaznovali, ako jih dobe.

(Ministra v kazenski preiskavi.) Ogerska ministra Fejervary in Josika imela sta več dvojbojev. Ker se je stvar preveč javno razpravljala in opisovala, je moral drž. pravdnik zaradi ljudij se vmešati v to stvar. Predlagal je, da se začne preiskava. Pravosodni minister pa bode že preiskrbel, da se o pravem času ustavi preiskava, da se ministroma kaj žalega ne zgodi.

(Hrvatica dedičinja barona Hirscha.) Baron Hirsch je bil pohčiril tudi jedno Hrvatico Lucijeno Premelić in jej v oporoki volil milijon frankov.

(Otrok zgorel.) Ika Došlić v Rakovici na Hrvaškem je pustil šestletnega otroka samega doma. Otrok je hodil nekaj okrog ognja. Obledela se mu je vnela in se je tako opekla, da je umrl.

(Prvi dnevnik v Bosni.) "Bosnische Post" je začela izhajati vsak dan. Pač čudno, v deželi, katera je popolnoma slovanska, imajo nemški dnevnik, slovanskega pa nobenega ne. To tudi kaže, kako čudno se upravlja pod avstrijsko vlado Bosna.

(Neprijetno ženitvanjsko darilo.) V mali protestantski cerkvi v Debrečinu je bila te dni poroka. Ko pridejo iz cerkve, vsi znanci in prijatelji čestitajo ženinu. Tu pride mlada ženska z dvema fantoma, ki sta jako podobna novoročencu Porinila je otroka mej zmerjanjem pred nezvesteža in se zgubila mej ljudmi. Mlada žena je pa omedlela.

(Smrt vsled plinovega razpoka.) Na Dunaji se je selil te dni urar Köllmer. Zvečer šel je v staro stanovanje, da ondu še nekaj poišče. Ko je prižgal užigalno v sobi, se je zasilil strašen razpok. Köllmerja so našli močno opečenega in je kmalu umrl. Monter, ki je snemal lestene, je bil pozabil zapreti plinovo cev. Plina se je nabralo v sobi in se je vnel.

(Pulszkega izpustili.) Pulszkega so izpustili iz ječe. Sedaj je nakrat vse v redu. Ljudje seveda ne verujejo, da bi Pulszky ne bil mnogo osleparil in govori se, da so preiskavo proti njemu ustavili, ker so se bali, da bi pri tem bili še drugi višji gospodje kompromitirani.

(Več konj zgorelo.) Dne 7. t. m. je v Heidelbergu pogorel vseučiliški jahalni zavod. Dva otroka, neki sorodnik in dekla lastnika tega zavoda so se zadušili. Šopraga lastnikova in trije otroci so se po lestvicah rešili. 27 konj je zgorelo.

(Tri dni zapora za poljub.) Te dni je prišla v Zagreb hči bogatega kmeta Jelka Jalgovca iz Grušenovca. Na Akademiknem trgu sreča svojega prejšnjega ljubica, ki je vojak. Objela ga je in poljubila. Poljubovanje je pa trpelo dalje, kakor po navadi. Okrog njiju se je zbralo mnogo radovednežev. Tudi policija je prišla in prišla vročekrvo deklco. Kazenski sodnik jo je obsodil v tridnevni zapor zaradi poljuba, ali kakor se je on izrazil zaradi prestopka navednosti.

(Velik top) se je razpočil dne 8. t. m. v Turinu, glavnem mestu nekdanjega sardinskega kraljestva ali pijemonteške dežele, vojakom, ki so se vadili streljati. Pobil je dvanajst mož, med temi nektere do smrti.

(Kolera) razsaja precej močno v Aleksandriji. Slednji dan zbolijo po kacin trideset ljudi in umrje jih po kacin dvajset. Ker imamo še le pomlad, je vsekako nevarnost, da se zanese v Trst.

(Nesreča na železnici.) Kakor se poroča iz Algiera, je posebni vlak, z dvema stotinama francoskih vojakov, kateri sta se imeli odpeljati na Madagaskar blizu postaje Adelia skočil s tira. Ubilih je pet častnikov; 3 častniki, 30 vojakov in vsi železniški stražniki so ranjeni.

(Banka „Slavija“) imela je dne 12. t. m. svoj občni zbor. Iz letnega poročila, katerega nam je doposlalo generalno ravateljstvo tega uzočno slovanskega zavoda, posnemamo, da je dne 31. decembra 1895 banka „Slavija“ štela 256.822 članov, ki so imeli pri njej zavarovanega kapila za 284.109.909 gld. 45 kr. Zavarovalne premije uplačalo se je 2.116.833 gld. 28 kr.; izplačala pa je svojim zavarovancem za škodo in deleže vzajemno podedovanjskih društev 1.521.531 gld. 61 kr. Same obresti, katere je banka prejela od plodonosne naložitve svojih fondov, znašale so 292.724 gld. 97 kr. in so se porabile za zopetno pomnožitev fondov, ki vklub ogromnim izplačilom lanskega leta iznašajo 6.815.229 gld. 98 kr. Kako zelo skrbi banka „Slavija“ za varnost svojih članov, razvidno je iz tega, da iznaša nje rezervni fond za požarna zavarovanja 108% vseh letnih premij, dasi ministerski razglas je 33% letnih premij proglašal za zadostno rezervovanje. Pokojninski fond uradniški, ki je nastal večinoma iz prebitkov uprave, iznaša že 326.728 gld. pokojninski fond zastopniški pa ima 156.226 gld. 78 kr. imovine. Ako konečno omenimo še, da je banka „Slavija“ v 27. letih svojega obstanka plačala svojim članom 25.553.849 gld. 30 kr., priznal bode gotovo vsakdo, da so te številke, ki pričajo o uzornem vodstvu zavoda in pa o priljubljenosti njegovi povsod, koderkoli posluje. — Poučno je pa tudi, kaj premore poštenje, vztrajnost in dobra uprava, kajti iz primerjalnega izkaza o uspehih zavarovalnic v letu 1895 prepričali smo se, da banka „Slavija“, ki je bila — kakor znano — leta 1869, ustanovljena z neznanotno svotico 3000 gld. zavzema danes po velikosti svojih fondov drugo mesto med 33 avstro-ogerskimi vzajemnimi zavarovalnicami. — Tak zavod, ki temelji na tako zdravem in rednem temelju, zasluži vsekakor vse zaupanje in zato naj bi se Slovenci zatekali še mnogoštevilneje pod njegovo okrilje ter dali slovo tujim zavarovalnicam, ki našim narodnim težnjam niso nikdar prijazne bile. Ravnali naj bi se vsi zavedni Slovenci tudi glede zavarovalstva po lepem geslu: „Svoji k svojim!“

(Darovi.) Za družbo sv. Cirila in Metoda poslali so našemu uredništvu: g. Adolf Rosina iz Ormoža 10 kron, katere je darovala vesela družba desetorica v gostoljubni hiši Porekarjevi. Dalje je poslal gosp. Rudolf Schmidt 4 krone 20 vinarjev, katere so darovali občudovalci prajzovske kape jurklosterskega občinskega Mihe v vesele družbi. Srčna hvala darovalcem.

Koledar.

Sobota (30.) Ferdinand, kralj; Feliks L., p. — Nedelja (31.) 1. pobinkoština. Sv. Trojica. Angela M., m. — Ržni cvet ali junij. Ponedeljek (1.) Gracijana, mučenica. — Torek (2.) Erazem, škof. — Sreda (3.) Klotilda, kraljica. — Četrtek (4.) Sv. Rešnjé Telo. Kvirin, škof; Optat. — Petek (5.) Bonifacij (Dobromil), škof. — Dolgost dneva: 15 ur 46 minut do 15 ur 59 minut. Dan narase do 20 za 17 minut in se skrajša do konca za 4 minute.

Sejmní.

Dne 30. maja v Poličanah (za svinje) in v Pod-sredi. Dne 1. junija pri Sv. Trojici v Slov. gor. in v Mariboru (tudi za konje). Dne 2. junija v Radgoni. Dne 3. junija v Lučanah, na Ptuju in v Imenem (za svinje). Dne 5. junija v Slov. Bistrici, na Spod. Polskavi (za svinje) in na Bregu pri Ptuju (za svinje).

Loterijske številke.

Trst 23. maja 1896: 27, 34, 52, 90, 41
Linc „ 65, 71, 16, 77, 88

Vožni red na južni železnici.

veljaven od 1. maja t. l.

Odhod iz Celja proti Dunaji. Brzovlak ob 1. uri 43 m. ponoči in ob 1. uri 32 m. popoldne; poštni vlak ob 5. uri 18 m. popoldne in ob 3. uri 05 m. ponoči; lokalni vlak ob 6. uri 41 m. zjutraj; mešani vlak ob 9. uri 37 m. popoldne.
Odhod iz Celja proti Trstu. Brzovlak ob 3. uri 41 m. popoldne in ob 4. uri 15 m. zjutraj; poštni vlak ob 10. uri 5 m. popoldne in ob 1. uri 46 m. ponoči; lokalni vlak ob 5. uri 35 m. zjutraj in ob 9. uri 13 m. zvečer do Zidanega mosta; mešani vlak ob 5. uri 40 m. zvečer.
Odhod iz Maribora na Koroško. Brzovlak ob 3. uri 32 m. ponoči; lokalni vlak ob 5. uri 55 m. zjutraj in ob 9. uri 17 m. dop. ter ob 3. uri 15 m. popoldne in ob 7. uri 45 m. do Dravograda.
Odhod iz Pragerskega proti Ptuiju itd. Brzovlak ob 3. uri 30 m. ponoči; osebni vlak ob 9. uri 37 m. popoldne in ob 8. uri 10 m. zvečer; mešani vlak ob 3. uri 35 m. popoldne samo do Varaždina.
Odhod iz Celja v Velenje. Mešani vlak ob 7. uri 15 m. zjutraj in 3. uri 50 m. popoldne.
Odhod iz Velenja v Celje. Mešani vlak ob 5. uri 50 m. zjutraj in 2. uri 35 m. popoldne.
Odhod iz Zidanega mosta v Zagreb. Osebni vlak ob 5. uri zjutraj in 1. uri 28 m. ter ob 5. uri popoldne.
Odhod iz Poličan v Konjice ob 9. uri 10 m. popoldne in ob 4. uri 10 m. popoldne.
Odhod iz Konjic v Poličane ob 6. uri 35 m. zjutraj in 1. uri 00 m. popoldne.
Odhod iz Spielfelda v Ljutomer 8. ob uri 40 m. zjutraj in ob 2. uri 30 m. popoldne — ob 6. uri 25 m. zvečer od Radgone.

Na prodaj

je iz proste roke v Radgoni v dolgi ulici vis a vis roto-va se nahajajoča enonadstropna hiša, z večjimi lepimi in suhimi stanovanji, z dvema prodajalnicama, skladiščem in s štirimi podstrešji, konjskim in kravjim hlevom, kolnico, kuhinjo za pranje in z vrto za sočivje.

Poslopje je v najboljšem stanu in so sobe tako uvrstene, da se hiša lahko po lastniku samem rabi, ali da se v več stanovanj razdeljena v najem da. Plačilni pogoji so zelo ugodni, ker ostane na hiši 23.000 gld. — Natančnejša pojasnila daje g. Oton Ploj, c. kr. notar v Gornji Radgoni. (118) 3—1

Zahvala

Moj umrli soprog gosp. Maks Krenner, ravnatelj kranjske stavbinske družbe bil je pri zavarovalnici za življenje „The Gresham“ v Londonu zavarovan. — Velika zavarovalna svota izplačala se mi je takoj po glavnemu zastopniku v Ljubljani g. Guido Zeschkotu, ko sem se izkazala s potrebnimi dokazili. Javno zato izrekom zahvalo zavarovalni banki „The Gresham“ in priporočam ta zavod vsakemu najtopleje.

Ljubljana, 22. maja 1896.

(120) 1

Emilija Krenner.

Razpiše se služba občinskega redarja v občini Pletrovče.

Stalna plača 14 gld. na mesec, po dogovoru tudi več, prosta obleka in stanovanje. Ta služba je posebno pripravna za kakega rokodelca, ker ima dovolj časa za posebni zaslužek. Zahteva se neomeženi značaj, znanje čitanja in pisave. Doslужeni vojaki in orožniki imajo prednost. Prošnje je potreba poslati do 1. julija t. l. županstvu v Pletrovče. (119) 3—1

A. Koren, župan.

(34) 25—14 Ozira vreden zaslužek

posebne vrste in dolgotrajnosti ponudi se v vsaki fari razumljivim, krepostnim in spoštovanim osebam. — Pismena vprašanja pod „9.132“, Gradec, poste restante.

Molitvene bukvice

priproste, kakor tudi v najfinerih vezih, po vsakršni ceni pri

Dragotin Hribar-ju v Celji

Posebno opozarjamo preč.

g. katehete in duhovščino na velik izbor molitvenikov za šolarčke, kakor tudi odrasle.

Deška obleka od 7-14 gld.

Starolito železo se kupuje in po dobrih cenah plača.

Proda se malo rablieno fino

Многочисленность сардаря

Licencijsko oznanilo

Peterška ulica 5 **Colio** Rathhausgasse 5
